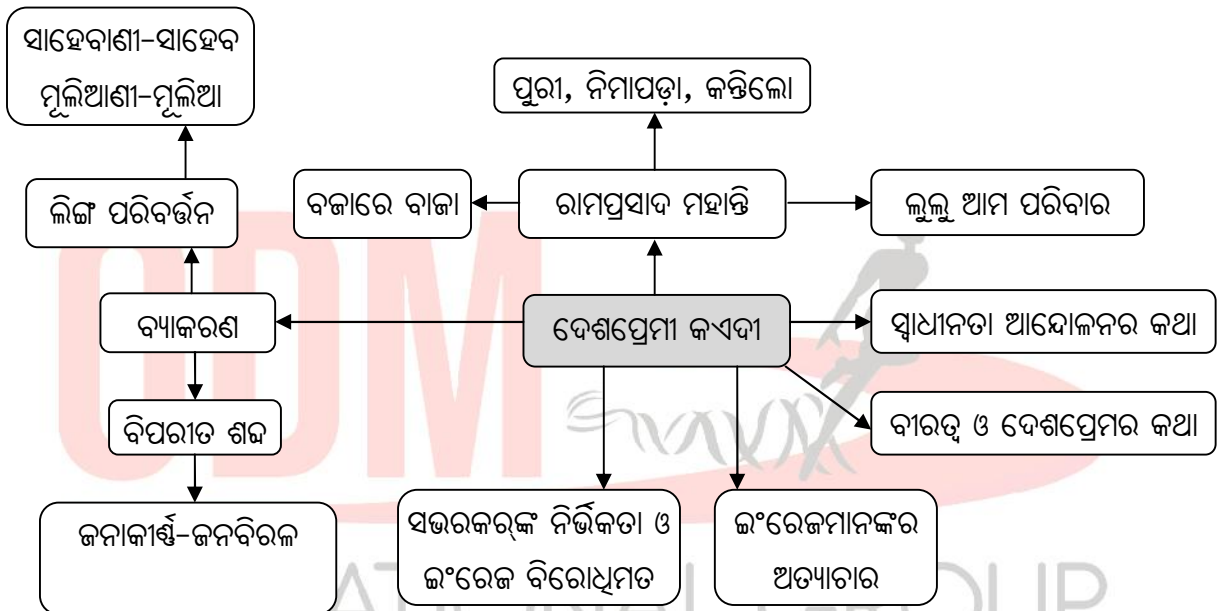

Chapter- 9

ଦେଶପ୍ରେମୀ କବିତା

STUDY NOTES

MIND MAP

ଆଶ୍ଚାମାନରୁ ମୁକ୍ତହେବା ପରେ ସଭରକର ସ୍ୱଦେଶକୁ ଫେରିଥିଲେ । ତଥାପି ସଭରକରଙ୍କ ପ୍ରତି ଇଂରେଜମାନଙ୍କର ଖୁବ୍ ଭୟ ଥାଏ । ତେଣୁ ତାଙ୍କୁ ପୁନର୍ବାର ବନ୍ଦୀ କରାଯାଇ ବଙ୍ଗପ୍ରଦେଶର ଅଲିପୁର ଜେଲକୁ ପଠାଇ ନଜରବନ୍ଦୀ ଭାବେ ରଖାଗଲା । ଏହାର ଷୋଳବର୍ଷ ପରେ ତାଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରିଦିଆଗଲା । ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ହେତୁ ସଭରକର କ୍ଳାନ୍ତ ଓ ଅବସନ୍ନ ହୋଇପଡ଼ିଥିବେ ବୋଲି ଇଂରେଜ ସରକାର ଭାବିଥିଲେ । ମାତ୍ର ଏହି ଧାରଣାକୁ ଭୁଲ୍ ପ୍ରମାଣିତ କରି ସଭରକର ଦେଶସାରା ଭ୍ରମଣ କଲେ ଓ ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମ ପାଇଁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଆହ୍ୱାନ ଦେଲେ । ତେଣୁ ଇଂରେଜ ସରକାର ତାଙ୍କୁ ଆଉଥରେ ବନ୍ଦୀ କଲେ । ତେଣୁ ତାଙ୍କୁ ଶେଷ ଜୀବନରେ ଆଉ ଥରେ କାରାବରଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା ।

ସଭରକର ଆବାଲ୍ୟରୁ ଦେଶପ୍ରେମୀ ଥିଲେ । କଲେଜରେ ପଢୁଥିବା ବେଳେ ମାତ୍ର ଅଠରବର୍ଷ ବୟସରେ ସେ ‘ମିତ୍ରମେଳା’ ନାମକ ଏକ ବିପ୍ଳବୀ ଦଳ ଗଢ଼ିଥିଲେ । ୧୯୦୧ ମସିହାରେ ଯେତେବେଳେ ବିଲାତର ରାଣୀ ଭିକ୍ଟୋରିଆଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହେଲା, ସେତେବେଳେ ଭାରତରେ ସର୍ବତ୍ର ଶୋକ ପାଳନ କରାଗଲା; ମାତ୍ର ମିତ୍ରମେଳାର ସଦସ୍ୟମାନେ ଶୋକଦିବସ ପାଳିଲେ ନାହିଁ । ସଭରକର ଏକ ବୈଠକ ଡାକି ସେଥିରେ ଓଜସ୍ୱିନୀ ଭାଷଣ ଦେଲେ । ସେ କହିଲେ ଯେ ଭିକ୍ଟୋରିଆ ଆମ ଶତ୍ରୁ ଦେଶର ରାଣୀ ହୋଇଥିବାରୁ ତାଙ୍କ ବିୟୋଗରେ ଆମର ଶୋକ ପାଳିବା ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ଭାଷଣ ସମ୍ପାଦପତ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେଲା । ସରକାର କ୍ଷୁବ୍ଧ ହୋଇ ତାଙ୍କୁ କଲେଜରୁ ବହିଷ୍କାର କଲେ । ସେତେବେଳେ ଦେଶର ବିଶିଷ୍ଟ ନେତା ବାଳ ଗଙ୍ଗାଧର ତିଳକ ଏହି ସମ୍ପାଦ ପଢ଼ିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଦେଶପ୍ରୀତି ଓ ସାହସିକତା ବିଷୟରେ ପଢ଼ି ତାଙ୍କ ପାଟିରୁ ସ୍ୱତଃ ବାହାରି ପଡ଼ିଥିଲା – “ମହାରାଷ୍ଟ୍ରରେ କ’ଣ ଶିବାଜୀ ପୁନର୍ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କଲେ ।”

ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦିଅ ।

କ) ‘ସାୟାହୁ’ ର ଅର୍ଥ – ରାତ୍ରିକାଳ / ସନ୍ଧ୍ୟାକାଳ / ସକାଳ

ଉ – ସନ୍ଧ୍ୟାକାଳ

ଖ) ବନାନ ଠିକ୍ କରି ଲେଖ ।

୧-ଓଜସ୍ୱିନୀ – ଓଜସ୍ୱିନୀ

୨-ବହିଷ୍କୃତ – ବହିଷ୍କୃତ

ଗ) ଘନ ସବୁଜ ବିସ୍ତୃତ ଅରଣ୍ୟରେ ଏହା ଆଛନ୍ଦୁ । ଏହି ବାକ୍ୟରେ ‘ବନାନୀ’ ବ୍ୟବହାର କରି ବାକ୍ୟଟି ଆଉଥରେ ଲେଖ ।

ଉ- ଘନ ସବୁଜ ବନାନୀରେ ଏହା ଆଛନ୍ଦୁ ।

ଘ) ବିପରୀତ ଶବ୍ଦ ଲେଖ ।

୧-ଜନାକୀର୍ଣ୍ଣ – ଜନବିରଳ

୨-ମିତ୍ର – ଶତ୍ରୁ

୩-ବୀର – ଭୀରୁ

୪-ନିଶ୍ଚଳ – ଚଞ୍ଚଳ

୫-ଆତ୍ମଗୋପନ – ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ

୬-ଅନୁଜ – ଅଗ୍ରଜ

୭-ତ୍ୟାଗ – ଭୋଗ

୮-ପିଞ୍ଜରାବଦ୍ଧ – ପିଞ୍ଜରାମୁକ୍ତ

ଡ) ଲମ୍ପି ପ୍ରଦାନର ଅର୍ଥ – ତେଜସ୍ୱୀ / କୁଦା ମାରିବା / ଦୌଡ଼ିବା

ଉ- କୁଦା ମାରିବା